

Yttrande över Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige (Ds 2019:4)

(Ert dnr Ku2018/02102/DISK)

Länsstyrelsen i Jönköpings län yttrar sig över Förslag till en nationell institution för mänskliga rättigheter i Sverige (Ds 2019:4).

SAMMANFATTNING OCH ÖVERGRIPANDE SYNPUNKTER

Länsstyrelsen tillstyrker och välkomnar utredningens förslag med i huvudsak de uppgifter som utredaren föreslår men lämnar synpunkter på vissa delar.

- Länsstyrelsen föreslår följande ändring i 1§: ”Sveriges nationella institution för mänskliga rättigheter är en myndighet som har i uppdrag att självständigt främja ~~säkerställandet av~~ och *bevaka* de mänskliga rättigheterna i Sverige, med utgångspunkt i...”
- Länsstyrelsen föreslår följande tillägg i MR-institutionens uppgifter: ”Samråda med andra aktörer med ansvarar för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna på nationell, regional och lokal nivå.”
- Länsstyrelsen efterlyser en utredning om hanteringen av enskilda klagomål om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i det svenska systemet. Länsstyrelsen instämmer inte i utredningens förslag om att i lagtexten formulera att MR-institutionen inte ska hantera enskilda klagomål då frågan inte har utretts.
- Länsstyrelsen föreslår att regeringen kompletterar förslaget om institutionens finansiering, antingen genom att avsätta ytterligare 15 miljoner kronor eller genom att utarbeta nya inriktningsmål för uppdrag som rör främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå av andra aktörer och verksamheter.

SYNPUNKTER PÅ BETÄNKANDETS FÖRSLAG

1:1 Förslag till lag (0000:000) om Sveriges nationella institution för mänskliga rättigheter

1§: Länsstyrelsen anser att institutionens unika funktion och högsta tilläggsvärde kommer ligga i dess roll att självständigt bevaka arbetet med mänskliga rättigheter i Sverige. För att trygga den rollen och särskilja institutionen från andra pågående uppdrag och verksamheter föreslår

Länsstyrelsen följande ändring och tillägg i den inledande skrivning på 1 §:
”Sveriges nationella institution för mänskliga rättigheter är en myndighet som har i uppdrag att självständigt främja ~~säkerställandet av~~ och *bevaka* de mänskliga rättigheterna i Sverige, med utgångspunkt i...”

2§: Länsstyrelsen tillstyrker utredarens förslag på institutionens arbetsuppgifter med följande tillägg i listan: ”Samråda med andra aktörer som ansvarar för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna, inklusive på regional och lokal nivå.”

2§: Länsstyrelsen instämmer inte i utredningens förslag om att i lagtexten formulera att MR-institutionen inte ska hantera enskilda klagomål. Detta för att frågan om enskilda klagomål inte har utretts samt för att bibehålla MR-institutionens flexibilitet i uppdrag och arbetsmetoder. Ytterligare motivering finns under synpunkten om 4:3 nedan.

4:3 Institutionens närmare uppgifter, sida 67.

Länsstyrelsen saknar underlag för att kunna ta ställning till huruvida MR-institutionen ska pröva enskilda klagomål eller inte. Länsstyrelsen efterfrågar en utredning om hanteringen av enskilda klagomål om kränkningar av de mänskliga rättigheterna i det svenska systemet. Efterfrågan baseras dels på utredningens skrivning om ”ett betydande antal enskilda klagomål” och dels på Länsstyrelsens erfarenhet av att motta klagomål från enskilda som saknar en sådan funktion i det svenska systemet för mänskliga rättigheter.

10.2 Finansiering

Länsstyrelsen saknar en konsekvensbedömning för de uppdrag och aktörer som för närvarande erhåller medel från utgiftsområde 6:1, inklusive samordnings- och utvecklingsuppdraget i mänskliga rättigheter till länsstyrelserna. Länsstyrelsen föreslår att regeringen kompletterar förslaget om institutionens finansiering, antingen genom att avsätta ytterligare 15 miljoner kronor eller genom att utarbeta nya inriktningsmål för uppdrag som rör främjande av de mänskliga rättigheterna på nationell nivå av andra aktörer och verksamheter. Denna synpunkt, tillsammans med föreslagen skrivning om samråd med andra aktörer (1:1, 2§) ser Länsstyrelsen som viktiga för att arbetet med mänskliga rättigheter ska utvecklas på ett effektivt sätt.

Detta yttrande har beslutats av landshövding Helena Jonsson, efter föredragning av utvecklare i mänskliga rättigheter Sara Johnsson. I den slutliga handläggningen har även länsråd Anneli Wirtén och avdelningschef Karin Hermansson deltagit.

Detta beslut har bekräftats digitalt och saknar därför namnunderskrifter.